

Instytut Pamięci Narodowej

<https://ipn.gov.pl/pl/aktualnosci/791,Promocja-publicacji-IPN-Aparat-bezpieczenstwa-wobec-emigracji-politycznej-i-Polo.html>
22.03.2026, 12:51

Promocja publikacji IPN „Aparat bezpieczeństwa wobec emigracji politycznej i Polonii” na 51. Międzynarodowych Targach Książki - Warszawa, 19 maja 2006 r.

30.05.2006

Dnia 19 maja 2006 r. Instytut Pamięci Narodowej i Instytut Książki zorganizowały dyskusję panelową na wokół tomu „Aparat bezpieczeństwa wobec emigracji politycznej i Polonii” pod redakcją Ryszarda Terleckiego.

Dyskusję poprzedził pokaz, znalezionej w archiwach IPN, instruktażowo-propagandowego filmu p.t. „Maisons-Laffitte” o paryskiej „Kulturze”. Wiosną 1975 roku film nakręcili ukrytą kamerą pracownicy PRL-owskich służb specjalnych, wykorzystując nagranie z podsłuchu rozmowy Jerzego Giedroycia z osobą z kraju, która została zasłoniętą dla odbiorcy. Film z charakterystycznym tembrem głosu lektorki SB i muzyką pokazał siedzibę paryskiej „Kultury”, Redaktora i jego najbliższych współpracowników tj. Zofię i Zygmunta Hertz, Józefa Czapskiego, Henryka Giedroycia i Konstantego Jeleńskiego.

Po jego emisji rozpoczęła się dyskusja o książce z udziałem: dr Sławomira Cenckiewicza, prof. dr hab. Andrzeja Friszke, prof. dr hab. Rafała Habielskiego, dr Małgorzaty Ptańskiej-Wójcik i dr Pawła Ziętarey. Prowadzący panel Jerzy Kisielewski, w nawiązaniu do filmu, rozpoczął od pytań, w jakich okolicznościach został on odnaleziony w IPN-ie i o metody rozpracowywania paryskiej „Kultury” przez SB. Prelegencji rozmawiali również o inwigilacji środowiska Radia Wolnej Europy, przywołując artykuł Pawła Machcewicza na ten temat. Zwrócili uwagę, iż tekst Ryszarda Terleckiego o Wincentym Bąkiewiczu jedynie sygnalizował działania bezpieki wobec władz polskich na wychodźstwie i prób dotarcia do różnych środowisk emigracyjnych w polskim Londynie. Dyskutanci zgodzili się, że problem inwigilacji działaczy i struktur emigracyjnych przez PRL-owskie służby bezpieczeństwa nie jest jeszcze w pełni zbadany. W IPN-ie kontynuowane są prace badawcze wokół projektu „Aparat bezpieczeństwa wobec emigracji politycznej i Polonii 1939-1989”, którym kieruje dr Sławomir Cenckiewicz i planowane są kolejne wydawnictwa na ten temat.

[Poprzedni Strona](#)

[Następny Strona](#)

